

Jaargang 3 • nummer 5
oktober 2005
Tweemaandelijks nieuwsbrief

Ver. Uitg.: Gerolf Annemans,
Madouplein 8 bus 9, 1210 Brussel.

1

• **Begroting 2006:
budgettair drijfzand**

2

• **Structurele
maatregelen in onze
buurlanden (2)**

3

• **Structurele
maatregelen in onze
buurlanden (2):
vervolg**

4

• **Ulaamse bedrijven
steeds meer in Franse
handen**

www.ondernemendvl.org

**Gewestelijke aandelen
directe belastingen**
(fianslagjaar 2004)

vs. bevolkingsaandeel

	Pers.bel.	Venn. bel.	Bevolking
Ul	63,1%	52,1%	57,8%
W	28,2%	13,5%	32,2%
Br	8,7%	34,3%	10,0%

Bronnen: De TIJD, De Standaard.

Begroting 2006: budgettair drijfzand

Op 11 oktober stelde ontslagnemend minister van Begroting Vande Lanotte het zevende begrotingsevenwicht op rij voor. Met een aanvankelijk tekort van meer dan 4,50 miljard euro werd de begrotingsopmaak voor 2006 de moeilijkste uit zijn carrière. Na zes jaar heeft Vande Lanotte de knepen van het vak duidelijk onder de knie; het voorgestelde evenwicht in 2006 is dan ook het resultaat van een bijzonder staaltje van creatief boekhouden.

Ook nu rekt de regering op een aantal uitzonderlijke opbrengsten - deze keer voor een slordige 2 miljard euro - via het te gelde maken van de ambassade in Tokio, de oprichting van een vastgoedbevak voor overheidsgebouwen, de effectisering van achterstallige BTW-vorderingen, een tweede éénmalige fiscale regularisatie en een bijdrage van de regio's. Vlaanderen heeft al toegezegd een extra inspanning van goed 145 miljoen euro te leveren via een hoger begrotingsoverschot. Wallonië is minder enthousiast: het Waalse Gewest wil maximaal 70 miljoen bijdragen en dan nog onder strikte voorwaarden, terwijl de Franse Gemeenschap weigert de federale overheid te helpen. Nieuwe fiscale inkomsten ten belope van ongeveer 900 miljoen moeten verder de begroting uit de rode cijfers houden. De helft van deze inkomsten komt van een nieuwe heffing op bepaalde spaar- en verzekeringsproducten.

Een nieuwe heffing op spaarproducten samen met een nieuwe fiscale amnestie is op zijn minst contradictorisch. Terwijl de eerste maatregel kan leiden tot een hernieuwde kapitaalvlucht, moet de tweede juist buitenlandse spaartegoeden terug in België krijgen. Nochtans stelde de regering in 2003 dat de EBA, de éénmalige bevrijdende aangifte, de enige en laatste kans was om zwarte en grijze tegoeden te regulariseren. Nauwelijks twee jaar later blijkt de geldzucht van dezelfde regering sterker dan haar principes. De invoering van een meerwaardebelasting op vastrentende fondsen scheidt daarenboven een gevaarlijk precedent. Niets houdt de regering nog tegen om een gelijkaardige heffing op de meerwaarde van aandelen in te voeren. De deur naar een vermogensbelasting staat hiermee wagenwijd open.

De nieuwe fiscale maatregelen tonen nogmaals aan dat het Belgisch fiscaal beleid volledig faalt en volkomen onbetrouwbaar is. De voortdurende bijstellingen, de gebrekkige communicatie en het retroactief karakter leiden tot een verdere afname van het vertrouwen en tot nog meer rechtsonzekerheid.

Begin 2004 bepleitte Vande Lanotte een structureel begrotingsevenwicht vanaf 2005. Een jaar later is deze doelstelling nog lang niet bereikt. Boekhoudkundige spitstechnologie camoufleert ook in 2006 een structureel tekort van ongeveer 1% BBP of bijna 3 miljard euro. Deze creativiteit leidt zelfs tot kritiek vanuit het buitenland. Gerrit Zalm, de Nederlandse minister van Financiën, meent dat België hiermee mogelijk de Europese begrotingsregels overtreedt. Daarenboven gaat de regering uit van een economische groei van 2,2%, terwijl internationale instellingen en banken slechts gemiddeld 1,7% verwachten.

De begroting 2006 mag dan wel op papier in evenwicht zijn, ze is volledig gebaseerd op budgettair drijfzand. De optimistische groeiprognoze, de arbitraire bedragen van de éénmalige maatregelen, de aanval op de spaarder en de afwezigheid van structurele oplossingen verschuift de problemen bovendien nog maar eens naar de toekomst. De nieuwe minister van Begroting zou zich dan ook best goed voorbereiden op haar eerste begrotingscontrole.

Structurele maatregelen in onze buurlanden (2)

De bescheiden economische groei - gemiddeld 1,3% reëel sinds 2001 - in de Eurozone leidt tot slechtere overheidsfinanciën in de meeste lidstaten. Het gemiddelde begrotingstekort steeg van 1,9% BBP in 2001 tot 2,7% drie jaar later. De schuldgraad nam in dezelfde periode met 1,5% toe tot gemiddeld 70,8%. Ondertussen komt de vergrijzing steeds dichterbij. Zonder overheidsingrijpen leidt dit tot een gevaarlijke budgettaire cocktail met belangrijke gevolgen voor de Europese welvaart. Structurele maatregelen moeten de toekomstige financiering van de welvaartstaat veilig stellen. Hoe langer gewacht wordt, hoe pijnlijker de ingrepen.

Vorige keer kwamen de hervormingen in Nederland en Duitsland aan bod. Vandaag overlopen we de maatregelen in Frankrijk, Italië, Oostenrijk en het VK. De Belgische oplossing, het Generatiepact, sluit het rijtje af.

FRANKRIJK: 35-URENWEEK AFGEVOERD

Afschaffing 35-urenweek. Begin 2002 werd de 35-urenweek - gepresteerd op vier of vijf weekdays gedurende twee aaneengesloten weken - van kracht. Ondanks protesten van de vakbonden werd dit symbool van de sociale zekerheid door de vorige premier Raffarin teruggedraaid via een versoepeling van de overuren. Het toegelaten aantal overuren is sinds 1 januari 2005 gestegen van 180 naar 220 per jaar. De verloning ervan wordt in een collectief akkoord vastgelegd. Via onderhandelingen met de werkgever kan de werknemer afzien van een deel van de voorziene rustdagen (maximaal 10 dagen per jaar) in ruil voor een loonsverhoging van minstens 10%.

Pensioenen. De Franse regering voerde in 2003 een pensioenhervorming door, eveneens tegen massale protesten in. Zonder ingrijpen zou Frankrijk tegen 2020 afstevenen op een pensioentekort van 46,5 miljard euro, oplopend tot 110 miljard of 4% BBP tegen 2040. Voortaan zullen de Fransen langer moeten werken. Voor ambtenaren wordt de loopbaan nodig voor een volledig pensioen verhoogd van 37,5 tot 40 jaar en wordt de pensioenuitkering vanaf 2008 gebaseerd op het gemiddelde loon van de voorbije zes jaar in plaats van de laatste zes maanden. Sinds de hervormingen van premier Balladur (1993) waren reeds 40 dienstjaren vereist in de private sector. Dit blijft onveranderd. Wel wordt het aantal basisjaren voor de berekening van het pensioen geldelijk verhoogd tot er vier jaar meer meetellen. Vanaf 2013 verliest iedereen zonder volledige loopbaan vóór de wettelijke pensioenleeftijd 5% pensioen per jaar pensionering. Wie vóór 65 een volledige loopbaan bijeengewerkt heeft en verder werkt, krijgt per tussen 60 en 65 extra gewerkt jaar een bonus van 3%. Vrouwen met kinderen krijgen extra jaren loopbaan om de verloren werktijd te com-

penseren. Pensioenen worden sterk ontmoedigd en zal enkel nog mogelijk zijn bij zwaar belastend werk of in het kader van sociale maatregelen. Gepensioneerden mogen voortaan meer bijverdienen. Vanaf 2008 wordt de volledige loopbaan voor iedereen geleidelijk opgetrokken tot 41 jaar en meer, naargelang de demografische evolutie.

Versoepeling ontslagregeling. Sinds augustus 2005 is het voor Franse bedrijfsleiders makkelijker om werknemers te ontslagen en aan te werven. Wie minder dan twee jaar werkt bij een KMO, kan voortaan zonder opgave van redenen worden ontslagen na een opzegtermijn van twee tot vier weken. Getroffen werknemers hebben recht op een ontslagvergoeding, afhankelijk van de gepresteerde arbeidsduur. Met deze versoepeling wil premier de Villepin de werkloosheid van 10% aanpakken.

ITALIË: VERHOOGING PENSIOENLEEFTIJD

In 2004 bedroeg het Italiaanse begrotingstekort 3,2% BBP of 43,6 miljard euro. De schuldgraad schommelt er nog steeds rond de 106%. Italië heeft met pensioenuitkeringen ten belope van 15% van het BBP het duurste pensioenstelsel van EU.

40-jarige loopbaan. Italianen kunnen momenteel vanaf hun 57ste met pensioen. De contributieperiode bedraagt 35 jaar. Bij een ongewijzigd beleid wordt dit door de vergrijzing op termijn onbetaalbaar. Vorig jaar besliste het Italiaanse parlement dan ook om de wettelijke pensioenleeftijd vanaf 2008 stapsgewijs te verhogen tot 60 jaar. Een 40-jarige loopbaan geeft automatisch recht op pensioen, ongeacht de leeftijd. Vrouwen kunnen nog steeds met 57 jaar met pensioen, maar krijgen wel een lagere uitkering. Wie voor 2008 zijn of haar pensioen uitstelt of doorgaat met halftijds werk krijgt een bonus. Extra aandacht voor vorming van 40-plussers moet oudere werklozen stimuleren om een nieuwe job te vinden.

Eenmalige inkomsten. De verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd moet de Italiaanse schatkist een besparing opleveren van 0,7% van het BBP. Premier Berlusconi zette ondertussen zijn plannen door om de directe belastingen te verlagen. Tegelijkertijd werd een pakket van nieuwe inkomsten en besparingen afgekondigd ter waarde van 7,5 miljard euro. Veel van die maatregelen zijn echter eenmalig.

MAATREGELLEN ANDERE EU-LANDEN

In **Oostenrijk** wordt de loopbaanvereiste geleidelijk verhoogd van 40 tot 45 jaar. De pensioenen worden aangepast van 80% van het loon van de laatste 15 gewerkte jaren tot 80% van het gemiddeld inkomen over 40 jaar, maar met de garantie dat het toekomstig pensioen hoogstens 10% lager ligt dan nu. De voor 2013 geplande vervroegde pensionering is verschoven tot 2017. Pensioenfondsen in het **Vereenigd Koninkrijk** stellen

voor om de pensioenleeftijd te verhogen tot 70 jaar. Premier Blair wil dit voorstel beperken tot enkel de grootverdieners. Ondertussen werkt de Britse regering aan een gelijkschakeling van de pensioengerechtigde leeftijd tussen de geslachten. De pensioenleeftijd voor vrouwen bedraagt nu 60 jaar. Dit wordt vanaf 2010 verhoogd tot 65 tegen 2020, de wettelijke pensioenleeftijd voor mannen. De *Pensions Act 2004* voorziet verder dat mensen die vanaf april 2005 hun pensioen vijf jaar uitstellen een hogere uitkering of bonus krijgen.

STRUCTURELE HERVORMINGEN VOLGENS VERHOFSTADT: HET GENERATIEPACT

De hervormingen in verschillende lidstaten dwongen Verhofstadt tot actie. Bij zijn jongste beleidsverklaring pakte hij uit met een op papier omvangrijk plan: het Generatiepact. De premier is overtuigd dat de 66 maatregelen van het pact de activiteitsgraad zal doen stijgen en de achterstand tot het EU-gemiddelde versneld zullen wegwerken.

Jongeren. Een eerste reeks maatregelen heeft tot doel meer jongeren aan een job te helpen. Dit moet gebeuren via stimuli voor stages, een verdubbeling van het aantal federale startbanen en financiële steun voor beginnende zelfstandigen.

Ouderen. De activering van oudere werknemers vormt de hoofdbrok van het Generatiepact. Diversiteitsplannen, sensibiliseringscampagnes en een aangepast personeelsbeleid moeten bedrijven vertrouwd maken met deze problematiek. Om de loonspanning tussen jong en oud te verminderen denkt de regering aan de afbouw van het anciënniteitstelsel in ruil voor gunstiger werkvoorwaarden. Opleiding en vorming worden steeds belangrijker tijdens de volledige loopbaan. De globale vormingsinspanningen moeten jaarlijks verhoogd worden, met bijzondere aandacht voor ouderen. Zowel werkenden moet hiervan kunnen genieten - via het principe van evenredige participatie - als werklozen.

Herstructurering. Het pact voorziet een volledig nieuwe procedure voor bedrijfsherstructureringen. Hoe een herstructurering voortaan gedefinieerd wordt, zal echter maar medio 2006 duidelijk worden. Een aanpassing van de Wet Renault moet de procedure verkorten. Via een begeleidingsplan worden alternatieven voor de werknemers gezocht. Een tewerkstellingscel helpt de betrokkenen gedurende zes maanden een nieuwe job te vinden. Inspanningen worden financieel beloond, weigering kan tot een schorsing van de uitkering leiden. Diegenen die na zes maanden geen nieuw werk hebben gevonden en voldoen aan de leeftijds- en anciënniteitsvoorwaarden kunnen met brugpensioen, maar blijven beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

Langer werken. Mensen die langer willen werken worden fiscaal en financieel beloond. Degenen die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben kunnen hun pensioen met een arbeidsinkomen combineren. Extra pensioenrechten worden toegekend aan degenen die na 60 jaar blijven verder werken en de forfaitaire bijdragevermindering voor 57-plussers wordt verhoogd. Vervroegde uittreding wordt fiscaal ontmoedigd en

tegengegaan via aangepaste landingsbanen. Werknemers tussen 50 en 55 jaar krijgen de kans om hun premies om te zetten in extra vakantiedagen en oudere werknemers met een zwaar beroep moeten prioritair de kans krijgen om over te schakelen op lichter werk.

Vervroegd stoppen ontmoedigen. Er worden sociale bijdragen geheven op de aanvullende vergoedingen, uitgekeerd bij vervroegde uittredingsregelingen. De leeftijdsvereiste bij het brugpensioen - 58 jaar mits een loopbaan van 25 jaar - wordt vanaf 2008 verhoogd tot 60 jaar en 30 jaar anciënniteit voor mannen. Vanaf 2012 bedraagt de loopbaanvereiste 35 jaar en zal na een evaluatie in 2011 eventueel opgetrokken worden tot 40 jaar. Tegen 2008 moeten vrouwen minstens 26 jaar werken, waarna de loopbaanvereiste om de 4 jaar wordt opgetrokken tot het niveau van de mannen. Afwijkingen zijn mogelijk voor specifieke beroepen. Maatregelen zoals uitplaatsing bij ontslag, een werkhervattingtoeslag en gunstiger pensioenberekeningen moeten de heractivering van oudere werklozen stimuleren.

Sterke en solidaire sociale zekerheid. De regering wil de financiering van de sociale zekerheid (SZ) vanaf 2006 structureel verzekeren. Een verlaging van de werkgeversbijdragen op de laagste lonen voor jongeren en op de lonen tot 4.000 euro voor 57-plussers en een vermindering van de bedrijfsvoorheffing voor ploegarbeiders en onderzoekers moeten tewerkstelling goedkoper maken. De welvaartsvastheid van sociale uitkeringen wordt gegarandeerd via een graduele aanpassing van de pensioenen. Meer alternatieve financieringen - BTW, accijnzen op tabak en roerende voorheffing - moeten voor een evenwicht in de SZ zorgen. Vanaf 2007 zullen terugverdieneffecten als gevolg van de hervormingen in de directe belastingen aan de SZ worden toegewezen.

Geen structurele oplossing. De inhoud van het fameuze pact is bijlange niet zo revolutionair als het op het eerste zicht lijkt. Er worden inderdaad 66 maatregelen aangekondigd. Terwijl sommige volledig uitgewerkt zijn, bevatten andere maatregelen vage toezeggingen of wordt de concrete uitwerking naar toekomstige onderhandelingen verschoven. De maatregelen zijn steeds beperkt tot een aantal specifieke doelgroepen. Van een drastische verlaging van de loonlast is geen sprake ondanks de enorme loonhandicap. De zogenaamde alternatieve financiering van de sociale zekerheid via indirecte belastingen wordt simpelweg afgeroomd van de federale begroting. Het tekort op de begroting wordt opgevuld met éénmalige inkomsten en nieuwe belastingen op spaarproducten.

Het eindeloopbaandebat is verengd tot een discussie rond de brugpensioenen. En zelfs hier is het resultaat te verwaarlozen. Het ACV becijferde dat dankzij de vele uitzonderingen de feitelijke brugpensioenleeftijd nog geruime tijd op 58 jaar blijft. Amper 10% van de werknemers zal in 2012 slechts met 60 jaar op brugpensioen kunnen. Verhofstadt heeft al toegegeven dat de cijfers van het ACV correct zijn. Van het generatiepact blijft aldus niets overeind. Een bijzonder mager resultaat dus, zeker in vergelijking met andere EU-landen.

Ulaamse bedrijven steeds meer in Franse handen

Op 9 augustus 2005 maakte de Franse nutsgroep Suez bekend dat het een uitkoopbod doet op alle aandelen van de Belgische elektriciteitsproducent Electrabel die het nog niet bezit. Als het bod lukt, zal Suez voor 100% eigenaar worden van Electrabel. Meer dan drie kwart van de Belgische energievoorziening komt dan in Franse handen.

De Vlaamse belangen worden in dit dossier meerdere malen ernstig geschaad. Niet in het minst die van de Vlaamse elektriciteitsconsument. Als het Franse Suez zijn winst kan verhogen door de elektriciteitsprijs te laten stijgen, zal het niet dralen. De topmanagers in Parijs zullen zich in dergelijke situaties zeker niet onder druk laten zetten door onze politici. De winst van het financieel gezonde Electrabel zal nu volledig verdwijnen in Franse handen en niet meer gebruikt kunnen worden voor investeringen in Vlaanderen. Suez kan zijn 'melkkoe Electrabel' nu volledig uitmelken.

Electrabel is geen alleenstaand geval. De kiem voor een golf van buitenlandse overnames van beursgenoteerde Belgische bedrijven werd gelegd bij de strijd om de Generale Maatschappij in 1988. Maar de uitverkoop kwam pas echt op gang in 1998. In 2000 kwam ook de Brusselse beurs zelf, onder het mom van een fusie (Euronext), onder Franse controle. Alle beslissingen in verband met de handel in Belgische aandelen werden vanaf toen niet langer in Brussel, maar in Parijs genomen. ING berekende dat zowat de helft van de kapitalisatie die de Brusselse beurs in 1995 had, in buitenlandse handen is overgegaan. Franse bedrijven waren verantwoordelijk voor het leeuwenaandeel daarvan. Van die verdwenen beurskapitalisatie kwam liefst 88% in Franse handen terecht, tegen slechts 8% in Nederlandse (de overname van BBL door ING) en 4% in Duitse (overname van CBR door Heidelberger).

Terwijl onze regering het belang niet lijkt in te zien van een Vlaamse verankering in strategische sectoren, zorgen de Nederlanders en de Fransen er wél voor dat hun strategische kroonjuwelen in binnenlandse handen blijven. In Nederland is de zakenwereld zich zelf bewust van het belang van een binnenlandse controle in strategische bedrijfstakken. De Nederlandse ondernemers zien er zelf op toe, zonder politieke inmenging en zonder extra regels en wet-

ten, dat ze de controle blijven behouden over deze sectoren.

In Parijs beschermt de Franse regering tien bedrijfstakken tegen ongewenste buitenlandse overnames. In tegenstelling tot de Nederlanders doet ze dit door de monetaire en financiële regelgeving aan te passen om op die wijze de controle te behouden over de betrokken bedrijfstakken. Casino's, beveiligingsbedrijven, biotechnologie, farmaceutische industrie, wapenindustrie, technologie ontwikkeld voor de onderschepping van telecomverkeer, beveiliging van informaticasystemen en digitale versleuteling van gegevens zijn de sectoren die de Franse regering van strategisch belang acht. Verder maakte ze het per decreet onmogelijk dat buitenlandse bedrijven via een vijandige overname de controle verwerven over bedrijven die technologie ontwikkelen voor zowel civiele als mi-

litaire doeleinden. Concerns die technologie of kennis gebruiken waarop het Franse defensiegeheim van toepassing is, waren al langer verboden terrein voor buitenlandse ondernemers.

Het beschermen van de kroonjuwelen van de Franse economie is een onderdeel van het pleidooi van premier Dominique de Villepin voor 'economisch patriotisme'. Ook president Jacques Chirac vindt het belangrijk dat grote Franse concerns onder Franse controle blijven. In tegenstelling tot premier Verhofstadt en minister-president Leterme hecht de Franse president wél

belang aan een binnenlandse verankering. Zo stelde Chirac het betreuzwaardig te vinden dat er bij veel Franse multinationale ondernemingen geen stabiliteit in het kapitaal aanwezig is. Daarmee verwijst hij naar het feit dat 17 van de 40 bedrijven in de CAC40 een vrij verhandelbare aandelenmassa heeft van meer dan 80%. Volgens de Franse president maakt dat die bedrijven extra gevoelig voor ongewenste buitenlandse inmenging en belangenopbouw.

Het is een feit dat zowel Nederland als Frankrijk er vrij goed in slagen hun grote strategische bedrijven onder binnenlandse controle te houden. Hun verschillende aanpak mag ons niet afleiden van de vaststelling dat België er niet in slaagt zijn grote ondernemingen onder binnenlandse controle te houden. Misschien moeten we ons eens dringend bezinnen over de vraag hoe het komt dat geen enkel Vlaams of Belgisch bedrijf een duurzaam project kan voorleggen, maar telkens weer op een verkooplijstje komt te staan.

Sinds de lancering van de BEL 20-index in 1991 gingen onderstaande Belgische bedrijven, die ooit deel uitmaakten van de sterindex, over in buitenlandse handen. Acht van de tien kwamen onder Franse controle.

	Naam onderneming	Naam overnemer	Nationaliteit overnemer
1	Cockerill Sambre	Arcelor (*)	F
2	Royal Belge	AXA	F
3	GIB	Carrefour	F
4	Petrofina	Total	F
5	Tractebel	Suez	F
6	Powerfin	Suez	F
7	Electrabel	Suez	F
8	Generale Maatschappij	Suez	F
9	BBL	ING	NL
10	CBR	Heidelberger Zement	D

(*) Alhoewel Arcelor een onderneming is naar Luxemburgs recht, is de meerderheid van de aandelen stevig in Franse handen.